
Zveřejněné tabulky nás poškodily

Zveřejněné tabulky nás poškodily

Čísla, která mají vypovídat o počtu nezaměstnaných absolventů vysokých škol, některé rektory pohoršila. Zpracovatelé však tvrdí, že splňují mezinárodní standardy.

Tabulky mapující uplatnění absolventů vysokých škol, které prezentoval před dvěma týdny ředitel Střediska vzdělávací politiky při Pedagogické fakultě UK Jan Koucký, vzbudily rozruch.

„Nás vysloveně poškodily,“ tvrdí rektor Vysoké školy chemickotechnologické (VŠCHT) v Praze Vlastimil Růžička. „Když si někdo přečte, že nezaměstnaných máme skoro devět procent, musí ho to od chemie odradit. Přitom podle údajů zveřejněných na internetových stránkách ministerstva práce a sociálních věcí, které uvádějí nezaměstnané absolventy za léta 2002-2006, je u VŠCHT uvedeno jen 3,2 procenta.“

Rektor Růžička nechápe, proč skupina vedená Kouckým použila pouze údaje ze září 2005 a z dubna 2006, když bylo k dispozici širší spektrum.

Výhrady má zejména k tomu, že se používají čísla ze září, která podle něj nevypovídají o skutečné míře nezaměstnanosti. Je totiž známo, že absolventi a i firmy masově využívají našeho benevolentního sociálního systému. I když už třeba v nějaké firmě pracovali během studia, po studiu se přihlásí krátce na úřad práce. Pro zaměstnavatele je totiž výhodné zaměstnat je jako registrované.

Nezaměstnanost je pravidelně vyšší v září

Proti využívání zářijových dat úřadů práce protestuje i bývalý rektor Masarykovy univerzity, senátor Jiří Zlatuška (viz sloupek na str. 1).

Pohled na tabulku skutečně ukazuje, že zářijová čísla jsou nesrovnatelně vyšší než dubnová. Přitom průměr ovlivňují. Například zmíněná VŠCHT měla v září nezaměstnaných 45 absolventů, v dubnu již jen osm. Ale není sama. Třeba Ostravská univerzita měla v září 184 registrovaných nezaměstnaných absolventů a v dubnu jen 72. V součtu, tedy u všech vysokých škol, převyšuje zářijové číslo víc než dvojnásobně číslo dubnové.

U některých škol je rozdíl až desetinásobný, naopak například v případě ČVUT se liší jen nepatrně.

Co na to říká garant projektu Jan Koucký?

Podle něj je škoda, že školy takto reagují až v okamžiku, kdy se o nezaměstnaných absolventech začalo psát v novinách.

„Prvním naším krokem před zveřejněním údajů totiž bylo vytvoření webové stránky, na které byly všechny údaje i použité metodika vysvětleny. Vysoké školy dostaly uvedené informace dva měsíce před jejich zveřejněním a ministerstvem školství byly výslovně vyzvány, aby se k nim do konce září vyjádřily. Přestože věděly, že informace budou poté zveřejněny, na uvedenou výzvu téměř nereagovaly.“ Koucký upozorňuje, že se zpráva nezaměřuje jen na Česko, obsahuje poměrně rozsáhlé mezinárodní srovnání postavení absolventů vysokých škol na pracovním trhu v různých zemích a vysvětluje základní tendence vývoje.

Teprve v poslední, čtvrté části se zabývá nezaměstnaností absolventů jednotlivých vysokých škol a fakult v ČR.

„Vzhledem k tomu, že jsme vycházeli z obdobných zpráv z jiných vyspělých zemí, mohu konstatovat, že naše zpráva splňuje mezinárodní standardy kvality,“ tvrdí

Koucký.

Vysvětluje také, že údaje o nezaměstnanosti nejsou nadhodnocené, ba naopak.

„Nezaměstnaní z jednotlivých škol a fakult jsou vztahováni ke všem absolventům a zveřejněný údaj o míře nezaměstnanosti je podhodnocený. Údaje o jednotlivých školách a fakultách totiž zatím neumožňují určit, kolik jejich absolventů dále pokračuje ve studiu (bakaláři mohou pokračovat ve studiu na zcela jiné škole) nebo po skončení školy z jiných důvodů nevstupuje na český pracovní trh (odjeli do zahraničí, starají se o děti apod.).“

Svá slova dokládá Koucký na modelovém rozboru míry nezaměstnanosti absolventů všech vysokých škol v České republice v roce 2005.

„V roce 2004 a 2005 absolvovalo na českých vysokých školách 37,4, respektive 42,3 tisíce absolventů. V roce 2004 ovšem 8,2 tisíce a v roce 2005 dokonce 12,7 tisíce absolventů bakalářů nastoupilo do pokračujícího magisterského studia.“

Jiní absolventi zase po škole odjeli do ciziny, zůstali doma s dětmi atd. Celkovým výsledkem je, že v průběhu roku 2005 z celkového počtu 40,8 tisíce absolventů vysokých škol jich 13,8 tisíce zůstává mimo pracovní trh. Na pracovní trh tedy nastoupilo 27 tisíc absolventů a z nich 2 tisíce jsou nezaměstnaní.“ Míra nezaměstnanosti tedy činí 7,5 procenta, a jak autoři zprávy upozornili, zřetelně převyšuje zveřejněné údaje.

Přesto je však třeba zdůraznit ve zprávě často opakovaný závěr: čeští vysokoškoláci mají na trhu práce ve srovnání se svými kolegy z jiných vyspělých zemí velice dobré postavení.

Pokud jde o další námitku, zpracovatelé brali podle Kouckého v úvahu, že absolvování vysoké školy probíhá čím dál častěji i v jiných měsících než před letními prázdninami. Proto bylo třeba alespoň do jisté míry rozložit i sledování jejich nezaměstnanosti. Duben a září, kdy počty nezaměstnaných absolventů z úřadů práce shromažďuje ministerstvo práce, přitom pokrývají, jak Koucký tvrdí, celoroční průběh.

„Fakt, že se absolventi některé školy rovnou odcházejí hlásit na úřad práce, také o něčem vypovídá,“ zdůrazňuje ředitel Střediska vzdělávací politiky. „Přinejmenším o tom, kolika kvalifikovaným absolventům, kteří ukončili studium hrazené ze státního rozpočtu v rozsahu několika set tisíc korun, je třeba dále přispívat.

O výhradách lze diskutovat, informace jsou ale důležité

Je zřejmé, že žádný termín zjišťování nezaměstnanosti nebude vyhovovat všem. Například ve Velké Británii zjišťují obdobné údaje v polovině ledna a v polovině dubna a některé školy na to také žehrají.

„Řešení většiny výhrad ze strany vysokých škol považujeme za technickou otázku a rádi o nich budeme dále diskutovat. Otevřeným informováním o zaměstnatelnosti absolventů vysokých škol ale naplňujeme jeden z podstatných směrů moderní vysokoškolské politiky. Proto budeme ve vydávání každoročních zpráv pokračovat,“ dodává Koucký.

Faktem je, že údaje o uplatnitelnosti absolventů mohou být důležité jak pro samotné školy, tak i pro veřejnost. Tedy i pro ty, kdo se teprve rozhodují, co budou studovat.